

Наталія Ребрик
Ужгород (Україна)

ОТЕЦЬ СТЕПАН-СЕВАСТІЯН САБОЛ-ЗОРЕСЛАВ: В ОБОРОНІ УКРАЇНСЬКОЇ ДУХОВНОСТІ

Степан Сабол – в миру, о. Севастьян – чернець, поет Зореслав – уродженець Пряшева, а ширше – Пряшівщини, того краю, де руський дух і в минулі віки, і в міжвоєнні роки та й нині, перебував і перебуває під цілеспрямованим, ініційованим, а часто й закономірним наступом національного нівелювання наймодернішими шляхами, як то зараз маємо в ідеї русинства-не-українства, є без найменшого перебільшення феноменом нашого національно-культурного життя, духовником і сповідником, провідником і оборонцем занедбаного, розтерзаного, розпорошеного по світах, застрашеного й жертвовного, зниділого й самовідданого українства. Зореслав своїм життям і творчістю прагнув пізнати «неприкрашену правду» і розповісти її світові, щоб «докорінно змінити» українське життя. Зореслав як священик і поет служив Господу і Україні, служив як їхній слуга і син до останнього свого подиху.

Бог і Україна... Ці два поняття для нього нерозривні й святі. Дві великі ідеї – Бог і Україна – стали смыслом його життя: духовного, творчого, мирського. «Бог і Україна!» – було написано на кожному з семи зшитків щоденникових записів вражень, переживань, спостережень з Рима, Венеції, Неаполя, Флоренції, Ужгорода, Хуста, на сімох зошитах, Бог і Україна плекали його сили, коли лише виходив на життєві крутозлами, і надихали до останнього подиху. Звучання поезії Зореслава – чисте і горде. Слово – добірне, образ – виразний і місткий. Вражає артистичне відчуття мови, ритму, гармонія мислі, настрою, мелодики. Захоплює органічний, ненав'язливий, невип'ячуваний звукопис. Це – мистецтво. До нього вело Зореслава Боже провидіння. Він мав щасливу наго-

ду прилучитися до нього в Римі, Венеції, Неаполі, Трієсті. Поезія Зореслава переважно лірична. У нечастих випадках натрапляємо описовість. Лірика Зореслава синтезує авторський інтелект, філософське світосприймання, мовне багатство в об'ємні, панорамні імпресіоністичні полотна. Характеристичною для постаті Зореслава рисою є вимогливість. Вона дуже виразно проглядається у всьому, до чого він причетний. Для Зореслава – це річ елементарна, сама собою зрозуміла, зумовлена, мабуть, передовсім його з юних літ перебуванням у монастирі, його монашим та священницьким покликанням і життям. Він тверезо дивиться на світ, сприймає реалії такими, якими вони є, не ідеалізує їх, але й не драматизує. Зореслав – оптиміст, але оптиміст і діяльний, і творчий. Зореславу тексти звучать як кодекс людяності, як високий гуманістичний ідеал, як вимога гармонії в цьому нерідко жорстокому світі. Творчість Зореслава має ті вершинні реєстри звучання, які дають підставу говорити про неї як про явище цілісне й унікальне в національній культурі, а витoki цього явища слід шукати у багатовіковій історії, у неперервності традицій, у стремлінні до духовного поступу. Зореслав – це епоха в закарпатській літературі. Степанові Саболу випало пережити тяжкі удари долі, які, однак, не похитнули його ні у вірі, ні в життєвих принципах. У 1930-х рр. він видав дві збірки поезій – «Зі серцем у руках» (1933) та «Сонце і блакить» (1936), у 1943 згоріла у вирі війни третя книжка «Блакитні ескадри», у 1963 – у Нью-Йорку вийшло у світ вибране «З ранніх весен», у 1955 р. там же побачило світ наукове дослідження «Католицтво і православ'я», у 1978 році – дослідження-сполин «Голгота греко-католицької церкви у Чехословаччині». Зореслав – автор гімну до 1000-ліття хрещення Русі, ініціатор відзначення Неділі всіх українських святих. Він – член Спільки українських письменників Словаччини та Національної спільки письменників України. На олтaр національного й духовного відродження та державницького поступу України Степан Сабол поклав своє життя.

Список основних джерел та літератури:

1. Зореслав. Зі серцем у руках. – Ужгород, 1933.
2. Зореслав. З ранніх весен. – Нью-Йорк, 1963.
3. Зореслав. Сонце і блакить. – Ужгород, 1936.
4. о. Сабол Севастія. Голгота греко-католицької церкви в Чехословаччині / о. С. Сабол. – Торонто – Рим, 1978.
5. о. Сабол Севастіян. Католицизм і православ'я / о. С. Сабол. – Нью-Йорк, 1955.
6. о. Сабол С. Зореслав. Бог і Україна : Поезія. – Ужгород : Гражда, 2009.
7. о. Сабол С. Зореслав. Католицизм і православіє. – Ужгород : Гражда, 2009.